

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

EXAMENSGRUNDERNA FÖR AUKTORISERAD TRANSLATOR 2012

Föreskrifter och anvisningar 2012:40

EXAMENSGRUNDERNA FÖR AUKTORISERAD TRANSLATOR 2012

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

© Utbildningsstyrelsen

Ombrytare Pirjo Nylund

ISBN 978-952-13-5251-5 (hft.)

ISBN 978-952-13-5252-2 (pdf)

ISSN-L 1798-8977

ISSN 1798-8977 (tryckt)

ISSN 1798-8985 (online)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

DNR

22/011/2012

FÖRESKRIFT

Iaktas som
förpliktande

Giltighetstid fr.o.m.

1.7.2012
tillsvidare

Stadgandet på vilket
befogenheten att utfärda
föreskriften bygger

Lagen om
auktoriserade
translateror, 7 §

Upphäver föreskrift

31/011/2007

Examensgrunderna för auktoriserad translator

Utbildningsstyrelsen har idag fastställt examensgrunderna för auktoriserad translator att iaktas fr.o.m. 1.7.2012 tillsvidare.

Examensnämnden, bedömarna och konstruktörerna samt arrangörerna av examen kan inte lämna examensgrunderna obeaktade eller avvika från dem.

Generaldirektör

Aulis Pitkälä

Direktör

Jorma Kauppinen

Innehåll

1	Inledning	5
2	Examens mål	5
3	Examens uppbyggnad och innehåll	6
4	Språkkunskaper och översättningsförmåga som krävs i examen, förmåga att verka som auktoriserad translator och grunderna för bedömningen av examen	7
4.1	Språkkunskaper	7
4.2	Översättningsförmåga	8
4.3	Annan förmåga	9
5	Sätt att visa kunskaper och färdigheter	10
6	Särskilda arrangemang	11
7	Bedömning av examensprestationer	11
8	Intyg över examen	12
9	Examinandens rättsskydd	12
	Bilaga	
1	Europeisk referensram för språk	13
2	Författningar och bestämmelser som testas i delen som mäter annan förmåga	15

1 Inledning

Examen är baserad på lagen¹ och statsrådets förordning² om auktoriserade translato-
rer, och den är en del av auktorisationssystemet för translato-
rer. I examen för aukto-
riserad translator visas språkkunskaper och översättningsförmåga i examensspråken
samt annan förmåga som en auktoriserad translator behöver vid yrkesutövningen³. Av
de språk översättningen gäller ska det ena vara finska, svenska eller samiska⁴. Examen
anordnas minst en gång om året vid en tidpunkt som examensnämnden för auktorise-
rade translato-
rer fastställt och på orter i olika delar av landet som examensnämnden
för auktoriserade translato-
rer fastställt⁵. Grunderna för examen, examensspråken och
de språkriktningar som översättningarna gäller samt examensuppgifterna bestäms av
Utbildningsstyrelsen⁶.

I grunderna för examen anges de språkkunskaper och den översättningsförmåga
som krävs i examen för auktoriserad translator, den förmåga som behövs för att vara
verksam som auktoriserad translator samt det sätt på vilket färdigheterna ska visas och
de allmänna grunderna för bedömningen av examen⁷. Grunderna för examen är av-
sedda för dem som deltar i examen samt för dem som utarbetar och bedömer examen.
Grunderna för examen vägleder dem som verkställer examenssystemet, olika myndig-
heter, utbildare i branschen och dem som använder auktoriserade translato-
rerers tjänster.

En auktoriserad translator är en sakkunnig person som har rätt att göra auktorise-
rade översättningar. Benämningen auktoriserad translator får bara användas av dem
som har fått rätt att verka som auktoriserad translator i enlighet med lagen om aukto-
riserade translato-
re⁸.

Examen är oberoende av på vilket sätt yrkesskickligheten har förvärvats. Kompe-
tens som förvärvats genom utbildning och i arbetslivet utnyttjas i examen för att visa
språk- och yrkesskicklighet. Examensuppgifterna härleds ur arbetslivet och dess ut-
vecklingsbehov.

2 Examens mål

Syftet med examen är att ge förutsättningar för att hos Examensnämnden för aukto-
riserade translato-
rer ansöka om rätt att få vara verksam som auktoriserad translator⁹.

¹ Lag om auktoriserade translato-
rer 1231/2007

² Statsrådets förordning om auktoriserade translato-
rer 1232/2007

³ Lag om auktoriserade translato-
rer 1231/2007, 7 §

⁴ Statsrådets förordning om auktoriserade translato-
rer 1232/2007, 5 §

⁵ Statsrådets förordning om auktoriserade translato-
rer 1232/2007, 6 §

⁶ Lag om auktoriserade translato-
rer 1231/2007, 7 §

⁷ Lag om auktoriserade translato-
rer 1231/2007, 7 §

⁸ Lag om auktoriserade translato-
rer 1231/2007, 18 §

⁹ Lag om auktoriserade translato-
rer 1231/2007, 2 §

Examen mäter examinandens funktionella översättningsförmåga, d.v.s. hur flytande translatorn klarar olika uppgifter och situationer där handlingars innehåll och rättsliga omständigheter tillförlitligt ska överföras till ett annat språk och en annan kulturkrets. För att det ska vara möjligt att bedöma den funktionella översättningsförmågan, måste översättningens syfte eller funktion anges klart och exakt i de översättningsuppgifter som används i examen. Behoven av auktoriserad översättning ska beaktas när uppgifterna väljs och deras funktion bestäms.

En översättning som gjorts av en auktoriserad translator ska anses vara laggill om den inte visas vara felaktig¹⁰. Med tanke på den internationella dokumenttrafiken är det viktigt att medborgare och myndigheter kan lita på att översättningen av handlingar och dokument baserar sig på en yrkesskicklighet som står under tillsyn av en offentlig instans. Syftet med examen för auktoriserad translator är att se till att den yrkesskicklighet som krävs i examen visas tillförlitligt och tillräckligt täckande.

3 Examens uppbyggnad och innehåll

I examen för auktoriserad translator visas språkkunskaper och översättningsförmåga i examensspråken samt annan förmåga som en auktoriserad translator behöver vid yrkesutövningen¹¹. Den del av examen för auktoriserad translator som mäter språkkunskaper och översättningsförmåga består av två översättningsuppgifter. Den ena översättningsuppgiften görs inom området lag och förvaltning och den andra inom ett av de valfria specialområden som anges i detta dokument¹². Den del som mäter annan förmåga som en auktoriserad translator behöver vid yrkesutövningen består av en flervalsuppgift som testar translatorns yrkespraxis¹³. Examen för auktoriserad translator är baserad på de krav som gäller de centrala funktionerna i översättaryrket, behärskandet av verksamhetsprocesserna och den övergripande yrkespraxisen. Särskild vikt fästs vid den auktoriserade översättningens rättsliga natur.

Godkännande av examen förutsätter att alla delar av examen godkänns vid samma examenstillfälle¹⁴. Delarna i examen för auktoriserad translator är

- 1 del som mäter annan förmåga som en auktoriserad translator behöver vid yrkesutövningen (aukt1)
- 2 del som mäter språkkunskaper och översättningsförmåga inom lag och förvaltning (aukt2)
- 3 del som mäter språkkunskaper och översättningsförmåga inom ett specialområde (aukt3).

¹⁰ Lag om auktoriserade translatorer 1231/2007, 6 §

¹¹ Lag om auktoriserade translatorer 1231/2007, 7 §

¹² Statsrådets förordning om auktoriserade translatorer 1232/2007, 5 §

¹³ Statsrådets förordning om auktoriserade translatorer 1232/2007, 5 §

¹⁴ Statsrådets förordning om auktoriserade translatorer 1232/2007, 7 §

Del 1 är en flervalsuppgift. Språket är finska eller svenska. Del 2 är en översättningsuppgift inom ämnesområdet lag och förvaltning. Del 3 är en översättningsuppgift inom valfritt specialområde. De valfria specialområdena är utbildning, medicin, näringsliv eller teknik.

4 Språkkunskaper och översättningsförmåga som krävs i examen, förmåga att verka som auktoriserad translator och grunderna för bedömningen av examen

I examen bedöms språkkunskaper, översättningsförmåga och annan förmåga som en auktoriserad translator behöver. Bedömningen är baserad på bedömningskriterier härledda ur examenskraven. Bedömningskriterierna används för att fastställa att en examensprestation är tillräcklig för att bli godkänd eller för att motivera underkännandet av en examensprestation.

4.1 Språkkunskaper

Examinanden ska behärska två språk, av vilka det ena är finska, svenska eller samiska (nordsamiska, enaresamiska eller skoltsamiska). Examensuppgifterna är utarbetade så att godkänd prestation kräver att examinanden behärskar käll- och målspråket på minst nivå C2 (se bilaga 1: Gemensam europeisk referensram för språk).

Examenskrav	Bedömningskriterier
<p><i>Sociokulturell kännedom om käll- och målspråket</i></p> <p>En auktoriserad translator</p> <ul style="list-style-type: none"> • är medveten om att tolkningen av en text är kulturbunden. • har gjort sig förtrogen med kulturerna och samhällets verksamhetsprinciper och normer i områdena för sina arbetspråk i den omfattning som arbetsuppgifterna kräver. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kan tolka kulturbundet språkbruk • Visar genom sina språkliga val att han eller hon har allmän kunskap om samhället • Visar genom sina språkliga val att han eller hon behärskar gällande praxis inom de områden som är centrala med tanke på auktoriserad översättning
<p><i>Behärskande av källspråket</i></p> <p>En auktoriserad translator</p> <ul style="list-style-type: none"> • förstår strukturellt och språkligt komplicerade texter • förstår olika branschers fackterminologi • förstår en myndighets eller annan sakkunnigs synvinkel och hur den påverkar textens uppbyggnad 	<ul style="list-style-type: none"> • Kan ur kring- och parallelltexter eller andra källor plocka ut stoff som är väsentligt för uppdraget • Förstår olika texter av myndigheter eller andra sakkunniga • Kan analysera olika slags texter utifrån det kommunikativa målet

Examenskrav	Bedömningskriterier
<ul style="list-style-type: none"> • upptäcker brister och avvikelser och hanterar dem i enlighet med uppdraget. • känner till de tillförlitliga verktygen och hjälpmedlen för språkvårdare inom det aktuella språk- och kulturområdet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Märker hur de saker som behandlas i källtexten betonas
<p><i>Behärskande av målspråket</i></p> <p>En auktoriserad translator</p> <ul style="list-style-type: none"> • använder målspråket på ett konsekvent sätt. • skriver tydligt och felfritt i den stil som uppgiften och uppdraget kräver. • kan använda olika branschers termer och terminologiska fraser på ett yrkesskickligt sätt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Följer konsekvent den geografiska språkvarietet som han eller hon valt • Behärskar examensspråkens struktur • Behärskar examensspråkens allmänna ordförråd i den utsträckning som krävs vid professionell översättning • Behärskar examensspråkens stilmedel • Behärskar målspråkets språkriktighetsregler och språkvård • Kan komma på genomtänkta strukturella och stilistiska lösningar enligt textens syfte • Behärskar det språk och den terminologi inom lag och förvaltning som uppgiften kräver • Behärskar det språk och den terminologi inom utbildning, medicin, näringsliv eller teknik som uppgiften kräver • Behärskar det allmänna ordförrådet och fraseologin och den behövliga specialterminologin inom det område som översättningen gäller och i den omfattning som uppgiften kräver • Kan, om det behövs, lättfattligt förklara begrepp och fenomen som saknar tillräcklig motsvarighet i målspråket

4.2 Översättningsförmåga

Översättningsförmågan bedöms utifrån två översättningar inom olika ämnen.

Examenskrav	Bedömningskriterier
<p>En auktoriserad translator</p> <ul style="list-style-type: none"> • utför de uppgifter som anförtrotts honom eller henne och visar att han eller hon tillägnat sig rollen som auktoriserad translator. • upptäcker och kan lösa problem som gäller översättningar inom specialområden och översättning av allmänna handlingar. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gör en noggrann, täckande samt nyanserad detaljerad översättning som motsvarar det syfte som formulerats i uppgiften • Identifierar och undviker sakfel som leder till fel-tolkning av hela texten eller ett viktigt textställe och därigenom till felaktiga slutsatser • Tolkar detaljer rätt • Undviker att utvidga betydelsen (t.ex. att i ett begreppssystem byta ett underbegrepp mot ett överbegrepp)

Examenskrav	Bedömningskriterier
<ul style="list-style-type: none"> • gör en översättning som är begriplig, språkligt naturlig och lämplig för sitt syfte. 	<ul style="list-style-type: none"> • Använder exakta uttryck • Använder fackspråkliga termer i stället för allmänspråkliga uttryck • Undviker att lägga till information i onödan • Undviker att lämna bort information utan orsak • Följer grammatikreglerna • Undviker klumpiga eller för det aktuella språket otypiska uttryck
<ul style="list-style-type: none"> • kan använda verktyg och hjälpmedel på det sätt som uppgiften kräver. • behärskar tidsanvändningen och kan arbeta under press. 	<ul style="list-style-type: none"> • Följer den aktuella textgenrens eller skribentens stil • Undviker lösryckta meningar och tankar • Kan om så behövs göra anmärkningar i egenkap av textens översättare • Använder t.ex. sökmaskiner, elektroniska ordböcker och uppslagsverk samt andra verktyg och hjälpmedel såsom parallelltexter, ordlistor, ritningar och bilder kritiskt, naturligt, snabbt och kreativt • Slutför uppgiften ordentligt så att översättningen ger ett genomarbetat intryck

4.3 Annan förmåga

Med den del som mäter annan förmåga som en auktoriserad translator behöver vid yrkesutövningen försäkras man sig om att translatorn har förmåga att bedöma sitt arbete och tar ansvar för det. En auktoriserad translator förstår de olika skedena i arbetsprocessen, framför allt att informera kunden, avtala om arbetet och dess villkor samt att säkerställa att översättningen fungerar. Översättaren ska ta reda på och beakta kundens översättningsbehov och, om det behövs, instruera kunden i översättningsarrangemangen och den eventuella vidarebearbetningen av översättningen. Han eller hon ska ta reda på vilken myndighet det är som använder översättningen och samla in, ta emot och utnyttja feedback i den kontinuerliga utvecklingen av sitt arbete och sin yrkesskicklighet. En auktoriserad översättare kan realistiskt utvärdera sitt arbete och sin verksamhet. Han eller hon följer utvecklingen i samhället och översättningsbranschen och förstår vikten av att utvecklas i arbetet och håller sina kunskaper och färdigheter uppdaterade.

Examenskrav	Bedömningskriterier
En auktoriserad translator <ul style="list-style-type: none"> • kan beskriva de etiska principerna för översättningsbranschen och handlar enligt dem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Känner till principerna för jäv, tystnadsplikt, sekretess och ärlighet

Examenskrav	Bedömningskriterier
<ul style="list-style-type: none"> • arbetar på ett professionellt sätt. • är medveten om sin yrkesroll, speciellt det rättsliga och ekonomiska ansvar som hänför sig till den, och handlar i enlighet med det. 	<ul style="list-style-type: none"> • Känner sitt professionella ansvar som förmedlare av andra människors budskap och tankar • Handlar utan att personligen ta ställning till det som behandlas • Förstår betydelsen av exakt översättning • Vet att han eller hon bara kan ta emot uppdrag som han eller hon har rätt till och har tillräcklig kompetens för • Är medveten om skyldigheten att tillgodogöra sig upplysning • Är medveten om omsorgsplikten • Upplyser kunden om fel som blivit kvar i översättningen och kan rätta till dem • Kan jämställa sin verksamhet med en myndighets verksamhet
<ul style="list-style-type: none"> • känner till dokumentlagen och de författningar som reglerar dem. • känner till de allmänna reglerna för uppgörande av dokument och tillämpar dem vid översättning. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vet att dokument delas in i egentliga, tillfälliga, allmänna och privata dokument och är medveten om innebörden av olika dokument vid översättning • Är medveten om kravet på ett gott språkbruk och om de formalia som gäller för dem (rubrik, sakinhåll, datering, fastställande eller styrkande av riktigheten, underskrifter, stämplat o.s.v.)
<ul style="list-style-type: none"> • känner till instruktionerna för hur en laggill översättning görs och kan tillämpa dem i arbetet. • känner till de författningar och bestämmelser som gäller auktoriserade översättare och examen för auktoriserade översättare. 	<ul style="list-style-type: none"> • Känner till principerna för hur en laggill översättning görs • Känner till lagen och statsrådets förordning om auktoriserade translatorer samt grunderna för examen: Lag om auktoriserade translatorer 1231/2007 Statsrådets förordning om auktoriserade translatorer 1232/2007 Grunder för examen för auktoriserad translator, Utbildningsstyrelsens föreskrifter och anvisningar 22/011/2012 • Känner till det centrala innehållet i de i bilaga 2 nämnda eller motsvarande nyare författningar (se bilaga 2, gällande författningar)

5 Sätt att visa kunskaper och färdigheter

Språkkunskaperna och översättningsförmåga som krävs i examen visas genom två översättningsuppgifter, av vilka den ena görs inom området lag och förvaltning (aukt2) och den andra efter examinandens eget val inom området utbildning, medicin, näringsliv eller teknik (aukt3). Genom de två översättningsuppgifterna visar

examinanden även att han eller hon behärskar käll- och målspråken och har kännedom om dessa språkområdets kulturer, vilket är en oskiljaktig del av översättningsförmågan. Annan förmåga visas genom en flervalsuppgift (aukt1).

Examen genomförs i en övervakad sal. Översättningsuppgifterna utförs på dator. Om särskilda skäl föreligger kan en examinand få skriva översättningsuppgifterna för hand. I översättningsuppgifterna är det tillåtet att använda skriftliga och elektroniska verktyg och hjälpmedel men inte tillåtet att använda översättningsprogram eller e-postförbindelser eller ha annan kontakt med andra personer. Flervalsuppgiften utförs utan hjälpmedel. Examensuppgifterna utförs i nummerordning.

6 Särskilda arrangemang

Om en examinand behöver särskilda arrangemang i examen ska han eller hon vid anmälan till examen för Examensnämnden för auktoriserade translatorer uppvisa ett giltigt läkarintyg eller utlåtande av annan sakkunnig om hur olägenheten i fråga påverkar genomförandet av examen. Examensnämnden kan med stöd av ett intyg eller utlåtande ge exempelvis en synskadad eller rörelsehindrad person rätt till särskilda arrangemang.

Trots särskilda arrangemang bedöms examensprestationerna enligt samma kriterier som även annars tillämpas vid bedömningen av examensprestationer för auktoriserad translator. Examen kan godkännas bara om alla examensdelar har genomförts med godkänt betyg vid samma examenstillfälle.

7 Bedömning av examensprestationer

Som bedömare verkar personer utnämnda och utbildade av Utbildningsstyrelsen¹⁵. Översättningsuppgifterna bedöms av minst två bedömare, av vilka den ena är sakkunnig inom källspråket och den andra inom målspråket. Vid bedömningen tillämpas bedömningskriterierna för språkkunskaper, översättningsförmåga och annan förmåga. Examensprestationerna bedöms anonymt, så att bedöarna och examinanderna inte känner till varandras identitet.

Examen bedöms på skalan godkänd/underkänd¹⁶.

¹⁵ Lag om auktoriserade translatorer 1231/2007, 13 §

¹⁶ Statsrådets förordning om auktoriserade translatorer 1232/2007, 7 §

8 Intyg över examen

Ett intyg ges över godkänd prestation i examen för auktoriserad translator¹⁷. Intyget utfärdas av Examensnämnden för auktoriserade translatorer. Om underkänd prestation meddelas beslut.

Av intyget över godkänd examensprestation ska åtminstone framgå följande:

- 1) examens namn,
- 2) de författningar och bestämmelser som ligger till grund för examen,
- 3) namnet på den examensnämnd som utfärdat intyget,
- 4) examinandens personuppgifter,
- 5) examensspråk och översättningsriktning,
- 6) bedömningskalan för examen samt
- 7) ort och datum för utfärdandet av intyget.

Intyget undertecknas av Examensnämndens ordförande och sekreterare, eller om ordförande är förhindrad, vice ordförande och sekreterare¹⁸. Examensintyget medför inte rätt att verka som auktoriserad translator. Om rätt att verka som auktoriserad translator ansöks med stöd av examensintyget hos Examensnämnden för auktoriserade translatorer. Rätt att verka som auktoriserad translator ansöks på en blankett fastställd av examensnämnden¹⁹.

9 Examinandens rättsskydd

Examen för auktoriserad translator bedöms så att bedömaren inte får veta examinandens namn. Den som avlägger examen ska informeras om hur bedömningsgrunderna har tillämpats på hans eller hennes examensprestation. I bedömningen av en examen får inte sökas ändring genom besvär²⁰. Den som blivit underkänd i examen har rätt att yrka rättelse hos Examensnämnden för auktoriserade translatorer inom 30 dagar från det han eller hon tagit del av beslutet och tillämpningen av bedömningsgrunderna på examensprestationen²¹.

¹⁷ Lag om auktoriserade translatorer 1231/2007, 8 §

¹⁸ Statsrådets förordning om auktoriserade translatorer 1232/2007, 8 §

¹⁹ Statsrådets förordning om auktoriserade translatorer 1232/2007, 2 §

²⁰ Lag om auktoriserade translatorer 1231/2007, 21 §

²¹ Lag om auktoriserade translatorer 1231/2007, 21 §

Europeisk referensram för språk

	A1	A2	B1
<i>Hörförståelse</i>	Jag kan känna igen vanliga ord och mycket enkla fraser som gäller mig själv, min familj och min direkta omgivning, men bara om man talar till mig sakta och tydligt.	Jag kan förstå fraser och mycket vanliga ord som gäller mina personliga förhållanden, t.ex. information om mig själv och min familj, närmiljö och vardagliga sysselsättningar samt anställning. Jag kan uppfatta huvudinnehållet i korta, tydliga och enkla budskap och meddelanden.	Jag kan förstå huvudinnehållet i tydligt standardtal om välkända företeelser som man regelbundet stöter på i arbete, i skola, på fritid, osv. Om språket talas relativt långsamt och tydligt kan jag i stora drag förstå många radio- och TV-program om dagsaktuella frågor eller om ämnen av personligt intresse.
<i>Läsförståelse</i>	Jag kan förstå vanliga namn, ord och mycket enkla meningar t.ex. på anslag och affischer eller i kataloger.	Jag kan läsa mycket korta och enkla texter. Jag kan hitta viss information jag behöver i enkelt och vardagligt material som annonser, prospekt, matsedlar och tidtabeller. Jag kan förstå korta och enkla personliga brev.	Jag kan förstå texter som till största delen består av högfrekvent språk om hör till vardag och arbete. Jag kan förstå beskrivningar av händelser, känslor och önskemål i personliga brev.
<i>Samtal/muntlig interaktion</i>	Jag kan samtala på ett enkelt sätt under förutsättning att den andra personen är beredd att tala långsamt och upprepa eller formulera om vad som sagts eller hjälpa mig att formulera vad jag själv vill säga. Jag kan ställa och besvara enkla frågor av omedelbart intresse eller inom vanliga ämnesområden.	Jag kan delta i samtal och rutinuppgifter som kräver ett enkelt och direkt utbyte av information om välkända ämnen och sysselsättningar. Jag kan fungera i mycket korta sociala samtal, men jag förstår i allmänhet inte tillräckligt för att själv hålla liv i samtalet.	Jag kan fungera i de flesta situationer som kan uppstå vid resor i länder eller områden där språket talas. Jag kan utan förberedelser gå in i ett samtal om ämnen av personligt intresse eller med anknytning till vardagslivet t.ex. familj, fritidsintressen, arbete, resor och aktuella händelser.
<i>Muntlig produktion</i>	Jag kan använda enkla fraser och meningar för att beskriva var jag bor och människor jag känner.	Jag kan använda en rad fraser och meningar för att med enkla medel beskriva min familj och andra människor, människors levnadsvillkor, min utbildning och mina nuvarande och tidigare arbetsuppgifter.	Jag kan binda samman fraser på ett enkelt sätt för att beskriva erfarenheter och händelser, mina drömmar, förhoppningar och framtidsplaner. Jag kan kortfattat ge skäl och förklaringar för mina åsikter och planer. Jag kan berätta en historia eller återberätta händelseförloppet i en bok eller film och beskriva mina intryck.
<i>Skriftlig färdighet</i>	Jag kan skriva korta enkla meddelanden t.ex. ett vykort med hälsningar. Jag kan fylla i personliga uppgifter som namn, adress och nationalitet i enklare formulär.	Jag kan skriva korta enkla meddelanden och föra enkla anteckningar. Jag kan skriva ett mycket enkelt personligt brev t.ex. för att tacka någon för något.	Jag kan skriva enkla, sammanhängande text om ämnen som är välkända för mig eller av personligt intresse. Jag kan skriva personliga brev som beskriver upplevelser och intryck.

	B2	C1	C2
<i>Hörförståelse</i>	Jag kan förstå längre framställningar i t.ex. föreläsningar samt följa med i mer komplicerad argumentation, dock under förutsättning att ämnet är någorlunda bekant. Jag kan förstå det mesta i nyheter och aktuella program på tv. Jag kan förstå de flesta filmer där det talas standardspråk.	Jag kan förstå mer utvecklat språk även när det inte är klart strukturerat och sammanhanget enbart antyds utan att klart uttryckas. Jag kan förstå tv-program och filmer utan alltför stor ansträngning.	Jag har inga svårigheter att förstå något slags talat språk, vare sig i direktkontakt eller via radio, tv och film. Jag förstår även tal i högt tempo som det talas av en infödd under förutsättning att jag hunnit vänja mig vid den regionala variationen i språket.
<i>Läsförståelse</i>	Jag kan läsa artiklar och rapporter som behandlar aktuella problem och som uttrycker attityder och åsikter. Jag kan förstå samtida litterär prosa.	Jag kan förstå långa och komplicerade faktatexter liksom litterära texter och jag uppfattar skillnader i stil. Jag kan förstå fackartiklar och längre instruktioner även inom områden som ligger utanför mina intressen och erfarenheter.	Jag kan utan ansträngning läsa praktiskt taget allt skrivet språk, även i abstrakta texter som är strukturellt och språkligt komplicerade t.ex. manualer, fackartiklar eller litterära verk.
<i>Samtal/muntlig interaktion</i>	Jag kan samtala och diskutera så pass flytande och ledigt att jag yhteydenpito syntyperäisten pukan umgås med infödda på ett naturligt sätt. Jag kan ta aktiv del i diskussioner om välkända ämnen och förklara och försvara mina åsikter.	Jag kan uttrycka mig flytande och spontant utan att alltför tydligt söka efter rätt uttryck. Jag kan använda språket flexibelt och effektivt för sociala, intresse- och yrkesanknutna ändamål. Jag med viss precision samt med viss kan formulera idéer och åsikter skicklighet anpassa mig efter den person jag talar med.	Jag kan utan ansträngning ta del i vilka samtal och diskussioner som helst och därvid effektivt välja vardagliga och idiomatiska uttryck. Jag kan uttrycka mig flytande och överföra nyanser med viss precision. Om jag ändå får svårigheter kan jag med omformuleringar kringgå dessa så smidigt att andra knappast märker det.
<i>Muntlig produktion</i>	Jag kan klart och detaljerat beskriva förhållanden inom mina intresse- och erfarenhetsområden. Jag kan förklara en ståndpunkt och ange för- och nackdelar med olika alternativ.	Jag kan klart och detaljerat beskriva komplicerade ämnesområden med sidoteman och anknytningar. Jag kan utveckla speciella aspekter samt runda av framställningen med en konsekvent slutsats.	Jag kan presentera en klar och flytande beskrivning eller argumentation som i stil passar sammanhanget. Jag kan presentera en effektiv logisk struktur som hjälper mottagaren att lägga märke till och minnas viktiga punkter.
<i>Skriftlig färdighet</i>	Jag kan skriva klar och detaljerad text inom mina intresseområden. Jag kan skriva en uppsats eller rapport som förmedlar information eller ger skäl för eller emot en viss ståndpunkt. Jag kan skriva brev som framhäver den personliga innebörden av händelser och erfarenheter.	Jag kan uttrycka mig i klar och väl strukturerad text med utförligt angivna synpunkter och förklaringar. Jag kan skriva om komplicerade förhållanden i ett brev, en uppsats eller en rapport och argumentera för vad jag anser viktigt. Jag kan välja en stil som är anpassad till den tänkte läsaren.	Jag kan skriva klar och flytande text i en stil som passar tillfället. Jag kan skriva komplexa brev, rapporter eller artiklar som presenterar ett ämne på ett logiskt och effektivt sätt som hjälper läsaren att lägga märke till och minnas viktiga punkter. Jag kan skriva sammanfattningar och översikter över facktexter eller litterära verk.

Källa: Gemensam europeisk referensram för språk: lärande, undervisning och bedömning, Stockholm: Skolverket, 2009, Libris

Författningar och bestämmelser som testas i delen som mäter annan förmåga

Konventionen om slopande av kravet på legalisation av utländska allmänna handlingar (Haagkonventionen 46/1985 och det ur denna härledda apostilleförfarandet)

Förvaltningslagen (434/2003)

- 13 § Tystnadsplikt för ombud och biträden
- 26 § Tolkning och översättning
- 65 § Jäv för tolkar och översättare
- 69 § Brott mot tystnadsplikten för ombud och biträden

Förvaltningsprocesslagen (586/1996)

- 77 § Tolkning och översättning

Strafflagen (39/1889)

33 kap. *Om förfalskningsbrott*

- 1 § Förfalskning
- 2 § Grov förfalskning
- 3 § Lindrig förfalskning
- 4 § Innehav av förfalskningsmaterial
- 6 § Definitioner

38 kap. *Om informations- och kommunikationsbrott*

- 1 § Sekretessbrott
- 2 § Sekretessförseelse

40 kap. *Om tjänstebrott*

- 5 § Brott mot tjänsthemlighet och brott mot tjänsthemlighet av oaktsamhet

Lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999)

- 10 § Rätt att ta del av en sekretessbelagd handling
- 22 § Handlingssekretess
- 23 § Tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande
- 24 § Sekretessbelagda myndighetshandlingar
- 25 § Anteckning om sekretess och klassificering

Språklagen (423/2003)

- 10 § Individens språkliga rättigheter hos myndigheterna
- 11 § Juridiska personers språkliga rättigheter hos myndigheterna
- 18 § Rätt till tolkning
- 20 § Rätt att få översättning av expeditioner och andra handlingar
- 21 § Officiella översättningar av expeditioner och andra handlingar
- 22 § Utfärdande av expeditioner och andra handlingar på främmande språk

Utlänningslagen (301/2004)

1 kap. *Allmänna bestämmelser*

10 § Anlitande av tolk och översättare

14 kap. *Särskilda bestämmelser*

23 § Tolkning och översättning

Samiska språklagen (1086/2003)

13 § Rätten att få expeditioner och andra handlingar på samiska

19 § Rätt till tolkning

20 § Rätt att få översättningar av expeditioner och andra handlingar

Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/64/EU om rätt till tolkning och översättning vid straffrättsliga förfaranden (Tolkningsdirektivet)

Lagen om rättegång i brottmål (689/1997)

6 a kap. *Rättegångsspråket*

Förundersökningslagen (805/2011)

4 kap.

13 § Översättning av handlingar

Online
ISBN 978-952-13-5252-2
ISSN 1798-8985

Utbildningsstyrelsen
www.oph.fi